

На основу члана 43 Статута Универзитета у Београду (“Гласник Универзитета у Београду“, број 201/2018, 207/2019, 213/2020,214/2020 и 217/20), Сенат Универзитета у Београду, на седници одржаној 24. марта 2021. године, усвојио је,

СТРАТЕГИЈУ МОБИЛНОСТИ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Увод: Нова реалност

Универзитет у Београду препознаје и прати савремену динамику развоја образовања и науке, као и све брже промене свих сегмената друштва, и у складу са тим, своје активности и усмерења прилагођава променама и новим потребама. Крај 2019. године суочио је читаво човечанство са глобалном опасношћу и турбулентним потресима који су преко ноћи изменили околности, услове и оквире функционисања како појединачна, тако и читавих система, институција и држава.

Новонастала ситуација нагласила је значај компетентности, одговорности, стратешког планирања и брзе и високе прилагодљивости образовних система појединостима и захтевима нове реалности. Наметнула се потреба да се у оквирима препознатих промена преиспитају и постојећи механизми и сви пратећи сервиси високог образовања, од којих су интернационализација и мобилност под директним утицајем све чешћих и динамичнијих промена у глобалним оквирима. С обзиром на то, итернационализација и мобилност нераскидиво су везане за стратешко управљање ресурсима.

Разлози за редефинисање стратегије мобилности и постављање нових окосница

Од почетка програма Еразмус+ 2014-2021, који је у односу на претходне програме још чвршће објединио велики европски и међународни простор и у њега унео бројне новине, на перспективу Универзитета у Београду у контексту интернационализације и мобилности утицале су три велике и значајне промене:

1. Промена статуса Републике Србије у оквиру Еразмус+ програма
2. Прикључивање Универзитета у Београду универзитетској мрежи Circle-U
3. Пандемија изазвана ширењем вируса Covid-19

Ове промене препознате су и као главне окоснице редефинисане Стратегије о мобилности.

Циљеви и задаци

1. Промена статуса Републике Србије у оквиру Еразмус+ програма

Универзитет у Београду учествовао је у програму Еразмус+ од 2015. године као високошколска институтција из партнерске земље, немајући иста права и обавезе као високошколске институције из програмских земаља (земље чланице ЕУ и придружене земље). У поменутом периоду Универзитет у Београду континуирано је остваривао изузетне резултате у погледу броја имплементираних мобилности, и изградње и јачања свих сегмената међународне сарадње у целини, што је од стране Европске комисије

препознато као пример добре праксе у региону. С обзиром на то, Универзитет у Београду спремно је дочекао промену статуса Републике Србије у оквиру програма Еразмус+ из статуса партнерске у статус програмске земље, преузевши све обавезе и одговорности које тај статус носи.

У складу са тим, у оквиру новог статуса Универзитет у Београду руководи се стратешким интересима и циљевима свих својих чланица, пратећи смернице и препоруке релевантних стратегија Републике Србије, имајући у виду одговорност према друштву у целини. Сама промена статуса кроз механизме међународне сарадње омогућава даље јачање капацитета Универзитета како у оквиру административне подршке, тако и у домену наставе и научно-истраживачког рада.

Остварени циљеви у претходном периоду обухватају:

- Изградњу административних капацитета кроз успостављање и побољшање процедура, обуку запослених, дизајн и израду алата за спровођење мобилности
- Свеобухватну промоцију концепта мобилности на целом Универзитету и информисање студената и запослених о њеном значају, о чему сведочи пораст интересовања и број реализованих мобилности
- Унапређење сарадње у области научно-истраживачког рада и иновација
- Унапређење наставе на Универзитету у Београду
- Повећање броја студијских програма на енглеском језику
- Аутоматско признавање кредита стечених на мобилности

У складу са новопреузетим обавезама и одговорностима, а у контексту нових глобалних околности, Универзитет у Београду ће се у новој фази Еразмус+ програма, до 2027. године, фокусирати на следеће циљеве:

- Унапређење свих до сада остварених резултата
- Реализација максималног броја доступних мобилности, као инструмент остваривања циљева Стратегије интернационализације и стратешких циљева даљег развоја Универзитета у Београду
- Јачање одрживости остварених сарадњи кроз стратешко усмеравање мобилности
- Стратешки приступ проблему одлива мозга: повећање могућности за запослење кроз међународно искуство учесника на мобилности кроз студије и праксе, као препорука за локалне компаније, посебно чланице привредних комора са којима Универзитет у Београду има сарадњу
- Промоцију Универзитета у Београду на међународним тржиштима од интереса у циљу повећања броја страних студената, заједничког научно-истраживачког рада, унапређења наставе
- Промоција брэнда и повећање видљивости Универзитета у Београду у међународним оквирима

- Допринос учешћу у универзитетској мрежи Circle-U

2. Прикључивање Универзитета у Београду универзитетској мрежи Circle-U

Учешће у водећим универзитетским асоцијацијама, мрежама и удружењима једно је од примарних опредељења Универзитета у Београду, што обезбеђује боље позиционирање универзитета у међународним оквирима, као и лакшу сарадњу и комуникацију са страним партнерима и заједнички рад на решавању специфичних проблема и унапређењу наставе, научно-истраживачког рада и иновација. Универзитет у Београду је 2019. године постао члан престижне универзитетске мреже Circle-U.

Circle-U део је иницијативе Европске комисије за стварање универзитетских мрежа широм континента. Циљ сваке мреже је стварање чврстих веза међу чланицама кроз олакшану мобилност студената и запослених, креирање заједничких студијских програма, јачање сарадње са привредом, као и усмереност на иновације и модернизацију наставе. Пројекат је одобрен у пројектном циклусу 2019/20. године на 3 године. Поред Универзитета у Београду, мрежу чине престижни европски универзитети: University of Oslo, Humboldt-Universität zu Berlin, King's College London, UCLouvain, Université de Paris, Aarhus University.

Предвиђено је да Универзитет у Београду у оквиру 7 радних пакета реализује читав низ активности које се, поред осталог, односе и на развијање заједничке политике и ИТ инфраструктуре за сарадњу и мобилност у оквиру мреже како би се осигурали заједнички приоритети и праксе међу свим чланицама мреже, обезбедило ефикасно управљање мобилностима и уговорима о размени, поједноставила физичка мобилност студената и запослених, омогућили виртуелна мобилност и комбиновано (blended) учење, као и сарадња у области дигиталног учења. Ово је посебно значајно имајући у виду епидемиолошку ситуацију у свету.

Како су студентске и наставне мобилности један од важних механизма реализације циљева мреже, Универзитет у Београду опредељује део Еразмус+ мобилности као партнерским универзитетима - чланицама мреже.

3. Пандемија изазвана ширењем вируса Covid-19

Криза изазвана вирусом Covid-19 има велики утицај на организацију високог образовања, посебно у аспекту иницијатива везаних за интернационализацију и међународну сарадњу. Учење на даљину присутно је већ дуго на Универзитету у Београду, а једно од стратешких опредељења Универзитета јесте даље јачање и развој свих аспеката учења на даљину. Епидемиолошка ситуација додатно је убрзала прихватање и разумевање значаја дигиталног учења као равноправног са традиционалним начином учења и наставе.

Додатно, због отежане реализације међународних путовања, поменута ситуација значајно је утицала на међународну сарадњу и остваривање мобилности. Ово је увело потребу да се дефинише и усвоји шире схватање мобилности које подразумева флексибилност и континуирано прилагођавање интерних система и инфраструктура у циљу остварења интереса студената и запослених на Универзитету.

Раније постављени циљеви у контексту јачања дигиталног оквира неупитно су убрзани ширењем вируса Covid-19. Универзитет у Београду у наредном периоду убрзано ће радити на стварању могућности за такозвану opt-out онлајн мобилност, која је и иницијално предвиђена активностима у оквиру Circle-U мреже, а са циљем да се што већи број студената изложи искуству иностраног академског окружења, укључујући и ситуације у којима студенти нису у могућности да физички бораве на партнерској институцији у иностранству.

Модел opt-out онлајн мобилности подразумевао би могућност преласка са класичне мобилности на онлајн мобилност без последица по кандидата, уколико је одабрани кандидат из оправданих личних разлога или унапред утврђених спољних околности или више силе принуђен да прекине или сасвим одустане од реализације класичне мобилности у иностранству, уз услов да конкретни партнерски универзитет пристаје на такву измену, што се може и унапред регулисати и предвидети у уговору са сваким појединачним партнером.

Имајући у виду неизвесност и пројекције везане за будућу епидемиолошку ситуацију, Универзитет у Београду се припрема и убрзано прилагођава потребама и захтевима нове реалности, те ће у наредном периоду радити на паралелном развијању више начина за остваривање мобилности:

- академска (традиционална) мобилност
- комбинована мобилност
- виртуелна (онлајн) мобилност

У складу са тим, дефинисане су следеће кључне активности:

1. Јачање техничких и дигиталних капацитета у целини
2. Обука свих учесника у реализацији мобилности
3. Припрема дигиталног садржаја за реализацију комбиноване и виртуелне мобилности
4. Прилагођавање процедура за остваривање свих врста мобилности

Све активности и циљеве наведене у овом документу Универзитет у Београду спроводиће савесно и одговорно, строго поштујући све мере предострожности, пажљиво пратећи и прилагођавајући се ситуацији, у најбољем интересу свих учесника у реализацији мобилности.

ПРЕДСЕНИЦА СЕНАТА

РЕКТОРКА

проф. др Иванка Поповић